

Wisseling BFA-top op komst

In de peiling [Jef Verhaeren]

Yvan Dejaegher, directeur-generaal van Belgian Feed Association, wordt in 2020 opgevolgd door Katrien D'hooghe, tot 1 januari nog directeur van Ovocom.

“Bestendigen wat onder Yvans leiding is opgebouwd, is al een uitdaging”, aldus D'hooghe. Daarnaast zal zij haar pijlen onder andere richten op communicatie, transparantie en kennisoverdracht.

In 2020 organiseert de Belgische veevoederfederatie Belgian Feed Association (BFA, voorheen Bemefa) het Europees congres van Fefac in België. Daarna geeft directeur-generaal Yvan Dejaegher de BFA-fakkelt door aan Katrien D'hooghe, tot 1 januari 2018 nog directeur van Ovocom. D'hooghe, na de jaarwisseling in dienst van BFA, heeft dus twee jaar om in te lopen naast Dejaegher. Hij zit sinds 1995 aan het stuur en is van grote betekenis geweest voor de snelle evolutie sindsdien. Met Dejaegher was de diervoedersector de gangmaker van de voedselveiligheid en ook op Europees en internationaal vlak speelde hij een belangrijke

rol inzake voedselveiligheid en duurzaamheid van de voedselketen. Dejaegher en D'hooghe over de op handen zijnde 'troonwisseling' en hun visie op de uitdagingen voor de sector.

Voortrekker

Dejaegher is een echte voortrekker, iemand die voorop durft te lopen en dat was een breuk met het verleden, waarin de landbouw en de veevoedersector

zich goed voelden in de schaduw. Na het behalen van zijn diploma van landbouwingenieur en zes maanden proefdraaien in het onderwijs, trok hij in juli 1979 naar Rwanda, waar hij twee jaar socio-economisch onderzoek deed. Hij kwam er niet alleen tot de vaststelling dat het moeilijk was de Afrikaanse boeren te overtuigen van nieuwe technieken en het gebruik van meer productieve zaden, maar ontwikkelde ook een

Directeur-generaal Yvan Dejaegher geeft de BFA-fakkelt door aan Katrien D'hooghe.

>>>

>> Wisseling BFA-top op komst

methode om enquêtes te doen bij ongetletterde boeren. "We begonnen met twee aan het project en na twee jaar werkten er 200 mensen in het centrum", zegt hij. Nadien werkte hij nog acht jaar in Congo aan Amerikaanse onderzoeksprojecten, waarvoor hij zijn enquêtesysteem verder ontwikkelde. "In die periode was ik geregeld in de VS in universitaire en andere wetenschappelijke instellingen, wat mijn visie toch wel verbreedde", aldus Dejaegher. In 1988 was hij ook nog betrokken bij een project van professor Eric Tollens van de KU Leuven in Congo.

Op dat ogenblik zocht de Belgische mengvoederfederatie Bemefa een medewerker en Dejaegher kandideerde. Op 1 december 1988 begon hij bij Bemefa; in 1995 werd hij directeur-generaal van de federatie. Mede dankzij hem groeide Bemefa uit tot een moderne beroepsfederatie, die ook transparantie niet schuwde. Na de dioxinecrisis nam de mengvoedersector het heft in eigen handen en ging ze de rol van voortrekker spelen in de voedselveiligheid. Onder de stuwende kracht van Dejaegher werden ketenbewakingssystemen en GMP doorgeduwd en zag Ovocom het licht.

Terugblik

Bij het aantreden van Dejaegher als directeur-generaal was de mengvoeder-

federatie nog volop bezig met de mestproblematiek. Ergens begin jaren negentig zei Roger Van Hoorickx, Dejaeghers voorganger: "Ik heb me hier dertig jaar beziggehouden met wat er van voor inging, maar de laatste tien jaar alleen maar met wat er vanachter uitkomt."

Zelf werd de nieuwe directeur-generaal geconfronteerd met de klassieke varkenskoorts, die in de tweede helft van de jaren negentig hardnekkig was en leidde tot de registratie van alle varkens in het Sanitel-systeem. In 1997/1998 kreeg hij te maken met een dioxineprobleem. Het bleek dat 10.000 ton citruspulp uit Brazilië, geleverd door Cargill, besmet was. "Het duurde zes maanden eer Cargill wist waar het vandaan kwam", herinnert Dejaegher zich. "Toen in 1999 de beruchte dioxinecrisis bij ons uitbrak, bleek de traceerbaarheid ook hier een groot probleem. In opdracht van de Eerste Minister hebben wij toen in drie dagen en nachten alle gegevens verzameld en verwerkt. Talloze bedrijven werden voorlopig gesloten. Dit had tot gevolg dat de mengvoederfabrikanten zeer gemotiveerd werden om iets te doen."

Lastenboek

Er was nood aan een positieve boodschap en dat leidde tot de oprichting van Ovocom. "In feite waren wij al sinds 1997 aan het werken aan een eigen lastenboek, nadat in Nederland in 1992 GMP was ingevoerd. Met Erwin Lamot, die later voor de voedingsindustrie-federatie Fevia ging werken, en Emmanuel Incalza, toenmalig secretaris van de bloemmolenfederatie KVBM, hebben we dat lastenboek geschreven en later sloot ook Fevia erbij aan. Ook de transportsector sprong meteen op de kar en in 2001 werd Ovocom opgericht", aldus Dejaegher.

Belangrijk was de keuze voor een verticale ketenwerking. "Onze autocontrole-gids was ook de eerste die bij het voedselagentschap FAVV werd ingediend. Hij werd immers mee uitgeschreven door de consultants Piet Vanthemsche en Herman Dierickx, die later het FAVV zouden vormgeven en leiden."

Communicatie

Dejaegher wijst op het belang van goede communicatie. "Het is een sleu-

telwoord en wat dat betreft was er nog werk aan de winkel", zegt hij. "We moesten de boodschap uitdragen. We hadden wel een standaard gecreëerd, maar die moest ook worden aanvaard door de verwerkende industrie, de distributie en de consumentenorganisaties. Die zijn behoorlijk betrokken. Belangrijk was ook de uitwisselbaarheid met buitenlandse kwaliteitssystemen te realiseren. Wij regelden de uitwisselbaarheid met het Nederlandse GMP+ en waren de eerste om de uitwisselbaarheid met het Duitse QS en het Britse AIC tot stand te brengen", aldus Dejaegher. Stofexplosie en arbeidsveiligheid waren ook belangrijke thema's, waarvan met een werk werd gemaakt.

Mijlpalen

"Intussen kwamen alle aspecten van duurzaamheid in de schijnwerpers, hoewel wij het begrip al jaren hanteerden", legt Dejaegher uit. "We riepen een 'platform voor maatschappelijk verantwoorde diervoederstromen' in het leven." Dejaegher heeft ook een belangrijke rol gespeeld, zowel op Belgisch, Europees als internationaal vlak, bij het tot stand brengen van de RTRS-standaard voor maatschappelijk verantwoorde soja in 2011. "In 2009 hadden wij al 100.000 ton RTRS-soja gekocht. Vandaag is dat 465.000 ton, genoeg voor het binnenlands verbruik."

Een andere belangrijke mijlpaal is de antibioticareductie. "In 2014 hebben we binnen Belpork het AB-register opgericht, mede om te voldoen aan het Duitse kwaliteitssysteem QS. In 2016 was er het convenant gemediceerde voeders, waarmee we vooroplopen op de EU-deadlines inzake antibioticareductie. Tegen eind 2017 voorzien wij een reductie met 50 procent. Ook voor zinkoxide hebben wij een belangrijk convenant met de overheid gesloten. Intussen is ook het elektronisch voorschrift wettelijk aanvaard en na jaren is ook het fijnstofseertoestel erkend", somt Dejaegher op.

Opvolging

Katrien D'hooghe treedt op 1 januari in dienst bij BFA en is beoogd opvolger van Dejaegher. De komende twee jaar wordt benut om samen op te trekken. "Ik ben blij met het overgangproject bij BFA, waardoor ik gedurende twee jaar

Valorisatie van nevenstromen is volgens Yvan Dejaegher de kernactiviteit van de veevoederindustrie.

naast Yvan kan inlopen”, zegt D’hooghe, die de afgelopen jaren werkzaam was bij Ovocom. “BFA is natuurlijk veel meer dan voedselveiligheid, het werkgebied van Ovocom. Ik neem hier ook mijn ervaring bij de Belgische Confederatie van de Zuivelindustrie mee. Een beroepsfederatie neemt initiatieven in functie van de behoeften en belangen van zijn leden, zoals het mee-onderhandelen van nieuwe wetgeving. Terwijl Ovocom eerder reactief zal optreden en bijvoorbeeld de correcte implementatie van de wetgeving zal controleren”, legt D’hooghe uit.

Ook het feit dat Ovocom een koepel is van verschillende belangengroepen van de keten die voor hen kwaliteitssystemen beheert, is volgens Dejaegher een groot verschil met een beroepsfederatie van een sector. Ovocom verschilt volgens D’hooghe van andere kwaliteitssystemen, die vaak door één beroepsfederatie worden aangestuurd. Ovocom is een koepel van de keten, wat meer geloofwaardigheid biedt. “Wel wordt het autocontrolesysteem soms ter discussie gesteld”, stelt Dejaegher vast. “Denk maar aan de problematiek van de slachthuizen en het dierenwelzijn. Dan gaan de distributieketens aan opbod doen met eigen kwaliteitssystemen. Voedselveiligheid en dierenwelzijn mag je niet als concurrentiewapen inzetten”, menen beiden.

Dienstverlening

D’hooghe studeerde in 2004 af als bio-ingenieur aan de Universiteit Gent. Gedurende één jaar bleef ze onderzoek doen in de vakgroep Landbouweconomie van de faculteit. “Ik voel me echter beter in de dienstverlening dan in het onderzoek”, zegt ze. D’hooghe ging als consultant werken bij BCZ, waar ze verantwoordelijk werd voor ‘regulatory affairs’. “Dat heb ik gedaan tot 2012. Daarbij was ik ook op Europees en internationaal vlak actief”, legt ze uit. “Een van de thema’s waarop ik werkte was het beleid inzake dierlijke bijproducten. Zo heb ik Ovocom leren kennen. Begin 2012 zat ik in de raad van bestuur van Ovocom.” Toen ze zich kandidaat stelde voor de functie van directeur bij deze organisatie, nam ze ontslag als bestuurder.

Uitdagingen

Wat zijn de uitdagingen waarmee D’hooghe zal worden geconfronteerd? “Bestendigen wat onder leiding van Yvan is opgebouwd, is al een uitdaging op zich”, benadrukt ze. “Het maatschappelijk debat zal steeds belangrijker worden en vormt dus, samen met communicatie en transparantie, een grote uitdaging. Ook de kennisoverdracht binnen de sector zie ik als een belangrijke uitdaging”, aldus D’hooghe.

“Er dient zich een nieuwe generatie aan in de sector, een generatie die de dioxinecrisis niet ‘aan den lijve’ heeft meegeemaakt. Juist die crisis heeft de vorige generatie sterk gemotiveerd in de richting van samenwerking en transparante traceerbaarheid. De kennis van de grondstoffen, die steeds wijzigen en evolueren, vraagt een constante opvolging en kennisoverdracht.”

Volgens Dejaegher zullen voedselveiligheid en nevenstromen op de voorgrond blijven. “Ook de afhankelijkheid van ingevoerd eiwit blijft. De nutritionele waarde van de nevenstromen daalt. Het zal dus een uitdaging zijn die nevenstromen beter te valoriseren en nieuwe nevenstromen te vinden en te ontwikkelen. Valorisatie van nevenstromen is de kernactiviteit van de veevoederindustrie. Alle maatschappelijke discussies moeten wij actief mee voeren om de dierlijke productie hier te houden”, aldus Dejaegher.

Collectief

“De voorbije twintig jaar is een mooie federatie uitgebouwd, representatief en met een collectief bewustzijn. Dat is zeer belangrijk”, benadrukt D’hooghe. “Onze mensen communiceren, zorgen er mede voor dat ze voorbereid zijn op al dan niet terechte kritiek, dat blijft een belangrijke opdracht”, zegt Dejaegher. “De druk zal blijven. Dierenrechtenorganisaties bereiden reeds hun volgende actie voor. Wij moeten in orde zijn en klaar staan om een antwoord te bieden, gecoördineerd met de andere schakels van de keten, inclusief de voedingsindustrie en de distributie.”

Volgens D’hooghe heeft België het voordeel dat het land goede relaties heeft en intens samenwerkt met de andere federaties van de voedselketen. “Dat is niet overal zo. Het is de vrucht van vijftien jaar samenwerking in het kader van verticale systemen. Onze dossiers zijn altijd goed onderbouwd. De Food Veterinary Office van de EU heeft onlangs nog geconcludeerd dat de samenwerking in België evenals de aanpak met autocontrole en heffingen in functie daarvan, uniek is. Dat legt ons ook geen windeieren”, beaamt Dejaegher. “Als klein land heb je slechts impact als je goed bent en daarvoor moet je investeren in kennis, dossiervoorbereiding en overleg”, besluit D’hooghe. ■

Al in 2009 kocht de Belgische veevoederindustrie 100.000 ton RTRS-soja. Vandaag is dat 465.000 ton, genoeg voor het binnenlands verbruik.

